

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at fremsætte et forslag til en Inatsisartutlov om avancelov for detailhandlen.

(Medlem af Inatsisartut Doris J. Jensen, Siumut)

Svarnotat

(Naalakkersuisoq for Erhverv, Handel, Råstoffer, Justitsområdet og Ligestilling)

1. behandling

På vegne af Naalakkersuisut vil jeg takke forslagsstilleren for beslutningsforslaget.

Naalakkersuisut er meget opsat på at sikre gode forhold og priser for forbrugerne i hele Grønland og finder det derfor relevant at se på varenes prisdannelse. Faktorer der påvirker priserne, er særligt fragtomkostninger, afgifter, størrelsen på kundegrundlaget (stordriftsfordele), detailbutikkernes øvrige omkostninger og konkurrencen mellem aktører på markedet for dagligvarer. Derudover er der adskillige øvrige faktorer, som også påvirker prisdannelsen. En avancelov, der begrænser virksomhedens fortjeneste, vil som udgangspunkt ikke kunne modarbejde disse faktorerers påvirkning af priserne.

Forbruger- og Konkurrencestyrelsen holder på samfundets vegne øje med forbruger- og konkurrenceforhold for at sikre et velfungerende marked. Forbruger- og Konkurrencestyrelsen foretog i 2023 en markedsundersøgelse af dagligvaremarkedet i Grønland. Konklusionen var, at forbrugerpriserne i Grønland i de senere år overordnet er steget markant mindre end i Danmark og EU som helhed. Markedsundersøgelsen påviste derudover, at afgiftsnedsættelsen på udvalgte kødvarer, som trådte i kraft pr. 1. januar 2023, er kommet forbrugerne til gavn og dermed ikke detailvirksomhederne.

Der er således ikke fundet indikation på overnormal fortjeneste hos detailhandlens aktører. Dette understøttes for eksempel ved, at importprisen på svine- og oksekød er steget mere end salgsprisen i perioden fra januar 2022 til juli 2023. Dette er et tegn på, at detailhandlen ikke har ladet prisen på varerne stige, selvom varen er blevet dyrere i indkøb.

Det er Forbruger- og Konkurrencestyrelsens vurdering, at en avancelov risikerer at påvirke konkurrencen negativt og dermed resultere i øgede priser. Derudover kan en avancelov være administrativt tung og kompleks at håndtere.

Forbruger- og Konkurrencestyrelsen har oplyst, at den med hjemmel i konkurrenceloven allerede i dag kan foretage markedsundersøgelser med henblik på at afdække konkurrencemæssige problemer på et marked, hvor der kan være tegn på en overtrædelse af konkurrenceloven. Sådanne markedsundersøgelser kan også omfatte pris- og avanceforhold. Derudover vil det være muligt at anvende et markedsefterforskningsværktøj ("Market Investigation Tool"), som vil kunne påbyde virksomheder at ændre adfærd, uden at en overtrædelse af konkurrencereglerne har fundet sted. Et sådant værktøj vil være egnet til at opnå mere eller mindre de samme effekter, som efterspørges af forslagsstilleren. Instrumentet vil skulle indføres ved en ændring af konkurrenceloven, som giver

Forbruger- og Konkurrencestyrelsen et ekstra værktøj og hjemmel til at påpege uregelmæssigheder samt foretage regulerende adfærd og ændre uhensigtsmæssige strukturer på markedet.

Naalakkersuisut forstår udmærket de overvejelser der ligger bag forslaget og har løbende de samme overvejelser. Derfor har Naalakkersuisut allerede besluttet at få afdækket prisudviklingen, så vi kan danne os overblik over situationen.

Idet problemstillingen må forventes altid at være samfundsrelevant, foreslår Naalakkersuisut derfor at der inden stillingtagen til udarbejdelse af en ny lov skabes større klarhed om vores konkurrence-, markeds- og avanceforhold. Naalakkersuisut stiller derfor følgende ændringsforslag:

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at udarbejde en redegørelse, der kortlægger forskellige metoder til at sikre, at forbrugerpriserne ikke stiger uforholdsmæssigt, herunder beskrivelse af effekterne af en mulig avancelov. Redegørelsen skal fremlægges for Inatsisartut senest til EM25.